

במקומות שונים, בהצלחה המיסית, מעיבוד המדעי, בחיפוש רשימות ומפות שונות ובריכוז המידע המפורסם במרסומים המקצועיים. תוצאות המחקר עומדות לראות אור בהוצאת האקדמיה.

מן המחקר מתקבלת רשימה של כ-650 מיני בעלי-חיים אקוואטיים, וניתן לאפיין אותם לפי ערכם הייחודי, מינים שהוכחדו כליל, מינים שנעלמו מן הארץ, ומינים שהצליחו להישרד בבתי-גידול. ניתן גם לאפיין ולשחזר את בתי-הגידול של האגם שנוע, ולשחזר יש ערך רב, כי אין זה רק שחזור "לאחר המוות". המידע המרוכז והמשודר נותן בסיס לתקווה, שבאמצעות פעולות הרחבה ושיקום של שמורת החולה אפשר יהיה לחזיר לאגם החדש חלק גדול מגופו ומן החי והצומח שאפיינו אותו.

הסביבתיים הגדולים שנעשו בארץ. בחולה, האגם המתוק והביצתי היחיד בחלק העולם שלנו, חיו מינים נדירים ואדמיים, והם נעלמו עם ייבושו.

את האגם תיאר כבר יוסף בן-מתתיהו, והוא שימש אובייקט מחקר לעשרות רבות של חוקרים מן הארץ ומרחבי העולם. למרות זאת לא קיים תיאור מונטרפי שיציג את התנאים הלימנולוגיים באגם ואת החיים בו. אוספים רבים שאגרו משלחות האוניברסיטה העברית בשנות השלושים והארבעים המוקדמות עמדו בסכנת הכחדה עשרות שנים אחרי שנוע האגם.

לאחרונה הסתיים מחקר על החולה בראשותו של ד"ר חנן דימנטמן. המחקר עוסק באיתור האוספים המזורים

הלאומית הישראלית למדעים. פרופ' יהושע יורטגר הוזמן לבקר בצרפת בסתיו.

במסגרת החסכם לחילופי מדענים יבקר בארץ באוקטובר 1989 G.L. Lions, חבר האקדמיה למדעים של צרפת, פרופסור למתמטיקה שימושית בקולג' דה טראנס נשיא סוכנות החלל של צרפת.

קשרי חוץ

בין התאריכים 23 במאי 1989 ל-5 ביוני 1989 התקיים בסין הכנס הבינלאומי מטעם הוועדה למדידות, תיאוריה ויישום בגיאומטרפולוגיה של הארגון הבינלאומי לגיאוגרפיה. פרופ' אריה שיק שימש כיושב-ראש הוועדה המארגנת של הכנס בתוקף תפקידו כיושב-ראש הוועדה הבינלאומית למדידות, תיאוריה ויישום. בסך הכול השתתפו בכנס ארבעה נציגים מישראל, והם קשרו קשרים עם עמיתיהם הסינים.

בתאריכים 8-9 ביוני 1989 התקיימה במדריד ישיבת הוועדה למחקר רפואי של הקרן האירופית למדע בהשתתפות נציגים מ-15 מדינות מערב-אירופה, ממכונת הבריאות של ארה"ב ומארגון הבריאות העולמי. נציג האקדמיה בישיבה היה פרופ' שאול פלדמן.

המרכז האקדמי בקהיר

פרופ' יוסף גינת מהמחלקה ללימודי ארץ-ישראל באוניברסיטת חיפה תמנה לתפקיד מנהל המרכז האקדמי בקהיר לשנים תש"ן-תשכ"א. פרופ' אשר עובדיה יסיים את תפקידו כמנהל המרכז בספטמבר 1989.

שחזור אגם החולה

שחזור החי באגם החולה, אשר יובש בשנות החמישים, הוא דוגמה למעילות האינטרטיביות של איגוד אוספים לאומיים במדע-הטבע. האיגוד פועל בחסות האקדמיה ועוסק בשימור, רישום, תיעוד ומחקר של האוספים המייצגים את החי, הצומח והדומם של הארץ והאזור.

ייבוש החולה נחשב היום לאחד החטאים

במועצה

אלה החלטות המועצה בישיבתה בייב באייר תשמ"ט (17.5.89).

תיעוד תולדות האקדמיה וטיפול בעובדות מדעיים של חבריה
המועצה מאשרת את התחלת הפעולה במפעל התיעוד של חברי האקדמיה הלאומית למדעים בתולדות המדע בישראל. הנושא יובא שנית לשולחן המועצה לאחר שתגוב הצעה מפורטת.

התימת הסכם עם האקדמיה הרווית למדעים
המועצה מאשרת עקרונות את נוסח ההסכם לשיתוף פעולה מדעי בין האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים לבין האקדמיה למדעים של רוויה.

הרצאות ברנדייס
המועצה מאשרת את תוכנית ההרצאות ע"ש ברנדייס. המועצה ממנה את הפרופסורים ווטגטרייך וברק לומדה מלוה לעיין זה.

הכינוס הבינלאומי לגיאופיסיקה מתמטית לכבוד פרופ' ח"ל מקריס בתגיש לבבורות
המועצה מאשרת מתן חסות ותמיכה לכינוס הבינלאומי לגיאופיסיקה מתמטית.

בקשות לחסות ולתמיכה באירועים מדעיים בינלאומיים
המועצה מאשרת מתן חסות ותמיכה לבקשות לשנת תש"ן שהוצגו למניה:
* הקונגרס השלישי לחינך אפקטים (ינואר 1990)
* שתי סדנאות על "לקחים מסוכרת בבעלי-חיים ואימונולוגיה של סוכרת" (מרס 1990)
* מסע על Novel Strategies in Production and Downstream Processing of Peptides and Proteins from Recombinant Microorganisms and Animal Cells (אפריל 1990)
* כנס אויפיק בכימיה אורגנית פיסיקלית (אוגוסט 1990)
* מסע על טירואידים (ספטמבר 1990)
* הקונגרס השביעי של הפדרציה האירופית של חברת האולטרה-סאונד ברמאה ובבילוגיה (מאי 1990)

• הכנס השלישי על מדעני עלוקות (מאי 1990)
 • כנס על התורה הספקטורלית של האופרטורים הדיפרנציאליים (יוני 1990)
 נשיא האקדמיה יבדוק אפשרות להגדיל את תקציב התמיכה בכינוסים בינלאומיים בתש"ן ב-15,000 דולר.
 המועצה מאשרת מתן חסות ותמיכה לכנס הבינלאומי לאקולוגיה וטקסונומיה של יונקים באפריקה ובכנס הבינלאומי למכניקה עיונית ושימושית, שיתקיימו בירושלים בתשנ"א-תשנ"ב.

הצעת תקציב תש"ן

המועצה מאשרת את הצעת תקציב האקדמיה לשנת תש"ן. הצעה תוגש לאישור האסיפה הכללית של האקדמיה.

מדע במדינות קטנות

המועצה תקים ועדת היגוי לכנס בנושא "מדע במדינות קטנות". חברים מוצעים לוועדה זו: הפרופסורים יורטט, רוטנשטריך, איזנשטדט, ליפקין, רבין.

פעילות בתחומי האסטרונומיה

פרופ' יורטט ופרופ' דוסטובסקי ימנו ועדה להצעת תוכנית-אב לפיתוח המחקר באסטרונומיה בישראל.

חברי אקדמיה בין מקבלי הסרטיפיקטים מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים

ב-20 ביוני 1989 ערכה האוניברסיטה העברית בירושלים את "כנס מקבלי הסרטיפיקטים" עם מקבלי הסרטיפיקטים נמנים אישי ציבור וחוקרים בעלי שם.

עם עלייתו של היטלר לשלטון בגרמניה והתגברות האנטישמיות באירופה, גברה בקרב יהודי אירופה התחושה כי טלטלה עומדת לבוא על השולם וכי עליהם לנס על נפשם. יהודים רבים ארו את מטלטליהם והפליגו בימים לחפש מקלט. רבים עדיין האמינו אז כי הרעה תחלוף, אך חיו שהבינו כי לנס היהודי אין עוד עתיד באירופה. יהודים רבים עשו כל שביכולתם כדי להשיג סרטיפיקט שיאפשר להם לעלות לארץ-ישראל. בשנות השלושים הגיעו לארץ-ישראל מאות נשים וגברים באמצעות סרטיפיקטים של האוניברסיטה העברית בירושלים. חלקם לא התכוונו כלל ללמוד באוניברסיטה, אך הסרטיפיקט היה עבורם אמצעי להגיע לארץ למרות גזרות הספר הלבן שהצחיג השלטון המדטורי.

בנובמבר 1936 העיד ראש מחלקת ההגירה והסטטיסטיקה של ממשלת פלשתינה כי השולים החדשים בעלי הסרטיפיקטים אינם מגיעים לאוניברסיטה. עקב כך החליטה ממשלת

בריטניה לקצץ את מספר הסרטיפיקטים, והמספר ירד מ-945 ב-1935 ל-291 ב-1937. על אף זאת הגיעו ארצה כ-2,000 בעלי סרטיפיקטים מטעם האוניברסיטה.

ברשימות של מקבלי הסרטיפיקטים מצאנו את שמותיהם של כמה מחברי האקדמיה למדעים:

פרופ' אפרים אורבך, פרופ' חיים ביינארט, פרופ' יעקב ליכט, פרופ' דוד פלוסר, פרופ' יחושע פראוור, פרופ' נתן רוטנשטריך.

מובא כאן סיפורו של פרופ' חיים ביינארט:

אני תיך הגימנסיון העברי ברינה. בגימנסיון למדתי הכול בעברית. למעשה זה היה מרכז גוס של סטודנטים לארץ-ישראל, בלטיבה היתה אוניברסיטה אחת בלבד, ובשנות השלושים הונהג בה "גמרוס קלאוזוס" לגבי יהודים. לפקולטה לרפואה התקבל כסטודנט יהודי אחד בשנה ומעטים התקבלו למשפטים. וכך לא נותרה ברירה, ויהודים למדו בפקולטה למדעי-הרוח, אך לא היתה יכולה לצמוח לחם תעסוקה בעתיד.

GOVERNMENT OF PALESTINE
 حكومة فلسطين
 במשלה פלשתינה (א"י)

Bearer has registered as an immigrant into Palestine and is permitted to remain permanently in the country.
 قد سجل ناقل هذه كهاجر لفلسطين وصرح له بالبقاء فيها دائما

המוקדן (בעלים) בדואר הפלשתינה (א"י) והוא מותר להשאיר בארץ תמיד
 الموجه (المستلم) في البريد الفلسطيني (أ.ي.) وهو مسموح له بالبقاء في البلاد دائماً

Serial No. 2161
 JAFFA
 1933
 for DIRECTOR,
 DEPARTMENT OF IMMIGRATION